

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2025

Marking Scheme

Swedish

Higher Level

Note to teachers and students on the use of published marking schemes

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

Future Marking Schemes

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

Annotations used in marking

Symbol	Name	Use
	Tick	Correct element
	H wavy (error)	Error
	V wavy (additional page)	Additional page (at bottom of page)
MMS	Modified Marking Scheme	To identify a Reasonable Accommodations script

RÄTTNINGSMALL

(Max. 100 poäng)

Del I

(30 poäng)

1. Förklara dessa ord såsom de används i texten.

- (a) omfattande- stort, betydande, avsevärd
- (b) betonar- framhåller, stryker under, lyfter fram
- (c) ett samband- en förbindelse, en relation, en koppling
- (d) bidrar- hjälper, medverkar

(e) enskild- särskild, enstaka, individuell (5 × 1 poäng)

2. Ge ett exempel där miljöaktivister har lyckats, och ett där de inte har lyckats, att stoppa olika miljöbeslut.

(5 poäng)

Miljöaktivister lyckades att stoppa ett oljeraffinaderi i Lysekil men de lyckades inte att stoppa en gruva i Gállok/ Kallak.

3. Vad hoppades forskarna involverade i forskningsprojektet Power of protest att göra, och varför var det svårt för dem att göra det?

(5 poäng)

Forskarna hoppades kunna se effekter av protester, hur dessa påverkar samhällsförändringen. Det är i själva verket väldigt svårt att bevisa att aktivism påverkar opinionssvängningar och politiska beslut.

4. Vilket är mest framgångsrikt: civil olydnad eller namninsamling? Vad kan vi lära oss från rörelsen Rädda våtmarkerna i sammanhanget? Utgå från texten och dina egna åsikter.

(5 poäng)

Det rör sig om två olika slags protester: konfrontation och icke-konfrontation. Hur stora de är och hur stor uppmärksamhet de får spelar en roll. Svaret vilket som är mest framgångsrikt är tudelat: namninsamling är vanligare men konfrontativa protester får uppmärksamhet. Detta är i sin tur tudelat: dessa konfrontationer får lite stöd i sig i opinionen men själva frågan som uppmärksammas kan däremot få stort stöd. Kandidaten tar här med sina egna åsikter. En åsikt kan vara att en rörelse måste räkna med att möta negativa reaktioner för att nå sitt mål. En annan åsikt kan vara protester som inte är konfrontativa men som ändå får uppmärksamhet. Greta Thunbergs sittstrejk och skolstrejk för klimatet med Fridays for Future kan vara ett exempel.

5. Beror social förändring på sociala rörelser? Grunda ditt svar utifrån texten och dina egna åsikter. (5 poäng)

Det finns inget klart och tydligt svar på frågan. En frågeställning är om sociala förändringar verkligen kan ske utan föregående protester. Kvinnlig rösträtt och medborgarrättsrörelsen är två exempel som föregåtts av protester och frågan är om det finns något undantag i nutidshistorien.

Håkan Thörn pekar på proteströrelser under 70-talet som ledde fram till kärnkraftsomröstningen 1980. Detta i sin tur ledde till att Miljöpartiet bildades och miljöorganisationer fick många fler medlemmar. Miljöfrågan blev för första gången en huvudfråga i ett val. Utifrån detta är svaret på frågan ja om sociala förändringar beror på sociala rörelser.

Kandidaten tar här med sina egna åsikter, kanske med egna exempel, och skriver om hen håller med om Håkan Thörns antagande eller inte.

6. Håller du med om detta? Förklara varför/ varför inte.

”Därför tror han inte att den nuvarande radikaliseringsvågen kommer att ta slut än på ett tag”.

(5 poäng)

Enligt Håkan Thörn går proteströrelser i cykler där de periodvis blir hårdare. Vi är nu inne i en sådan där klimatfrågan är i centrum.

Kandidaten uttrycker tydligt sin ståndpunkt. Om denna radikaliseringsvåg kommer att tillta eller avta är något kandidaten kan diskutera och förklara varför.

Del II

(30 poäng)

Kommentera detta citat och uttryck dina tankar med 100 - 150 ord:

"Jag tycker att klimatfrågan är speciell."

Kandidaten utgår från citatet och uttrycker tydligt sin åsikt/ sina åsikter.

Kandidaten kan utgå från artikeln men hen kan också ta egna exempel. Hen kan eventuellt göra en jämförelse med ett annat ämne hen tycker är speciellt.

Del III

(40 poäng)

Skriv en uppsats på minst 300 ord där du redogör för dina tankar om ett av de två ämnena nedan.

1. "Vi ska ta över världen. Vi ska bli stora! Vi ska bli mäktiga! Vi ska göra jorden hel. Vi ska göra vattnet rent. Vi ska aldrig skada varandra mer. Vi ska slåss. Vi ska slåss mot Goliat*!" (*Laleh*)

*David och Goliat är en berättelse från Bibeln där David, en ung man, kämpar mot jätten Goliat.

eller

2. "Man säger tid är pengar, men tid är ju gratis vad jag vet." (*Lars Winnerbäck*)

